

Уманський національний
університет садівництва
Факультет менеджменту
Кафедра соціально-гуманітарних
і правових дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія та соціологія»

Рівень вищої освіти:	<u>Першого рівня вищої освіти (бакалавр)</u>
Спеціальність:	<u>241 «Готельно-ресторанна справа»</u>
Освітня програма:	<u>«Готельно-ресторанна справа»</u>
Семестр:	<u>1</u>
Рік навчання (курс)	<u>1</u>
Форма навчання:	<u>Денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>3,5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Павло Миколайович Ямчук, доктор філософських наук, професор кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
Профайл лектора	https://social.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/yamchuk-pavlo-mikolajovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	jamchuk1972@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/?

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	- здобути глибокі знання з філософії та соціології задля формування гармонійно розвиненої, цілеспрямованої, активної особистості студента, громадянина і патріота України.
Завдання курсу	- засвоєння сутності філософського осмислення світу і людини, особливостей пізнавальної діяльності, структури і соціальних механізмів суспільства як цілісної соціальної системи, основних галузей соціально-філософського знання, задач соціального прогнозування.
Загальні компетентності	- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя; - здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - цінування та повага різноманітності та мультикультурності; - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Програмні результати навчання	- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості; - розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави; - розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання (балів)
МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ВИД ЗНАННЯ				
Змістовий модуль 1. Сутність філософського осмислення дійсності.				
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві	2/2	Соціальні та духовні джерела філософії. Співвідношення «людина-світ» як визначальний предмет філософського осмислення. Специфічні особливості філософських знань. Поняття світогляду і основні світоглядні проблеми. Історичні типи світогляду.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка доповіді за темою практичного заняття.	5
Тема 2. Історичний розвиток соціально-філософських знань.	2/2	Філософія Стародавньої Індії та Китаю. Антична філософія: основні етапи розвитку. Середньовічна філософія. Західноєвропейська філософія Нового часу. Розвиток соціологічної думки в Україні. Особливості сучасної зарубіжної соціології.	Усне опитування. Підготовка презентації за темою практичного заняття.	10
МК1				5
Змістовий модуль 2. Загально філософська проблематика.				
Тема 3. Філософська онтологія	2/2	Поняття «світ». Основні ознаки світу. Історичний розвиток уявлень про світ. Концепції буття в історії філософії. Основні форми буття. Проблема сенсу людського буття. Виникнення і природа свідомості.	Усне опитування. Підготовка доповіді за темою практичного заняття.	5
Тема 4. Філософія пізнання (епістемологія)	2/2	Основні принципи наукової гносеології. Єдність чуттєвого і раціонального рівнів пізнання. Критерії істини. Логіка та методологія наукового пізнання. Характерні риси наукового пізнання. Рівні наукового пізнання.	Опрацювання лекційного матеріалу. Практичні завдання/задачі	5
Тема 5. Методика і техніка соціальних досліджень.	2/2	Програмування та організація досліджень. Вибірка у соціальному дослідженні. Опитування як метод збору соціологічної інформації. Аналіз документів. Спостереження. Експеримент. Соціометрія. Обробка та аналіз соціальної інформації.	Усне опитування, тестування. Питання, практичні завдання/задачі	5
МК 2				5
МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ				
Змістовий модуль 3. Суспільство і людина.				
Тема 6. Суспільство: сутність, типи,	2/2	Поняття суспільства та його характерні риси. Історичні типи суспільств. Теорія і практика	Усне опитування. Практичні	5

тенденції розвитку.		модернізації та трансформації суспільства. Поняття і види соціальної структури суспільства. Головні ознаки і типологія соціальних груп. Соціальні інститути і соціальні організації суспільства. Соціальна мобільність.	завдання/задачі	
Тема 7. Особистість в системі соціальних зв'язків.	2/2	Соціально-філософські традиції розгляду особистості. Соціологічна структура і типи особистості. Соціальний статус і соціальні ролі особистості. Соціальні відносини і соціальні конфлікти. Соціалізація особистості. Девіантна поведінка.	Питання, практичні завдання/задачі	5
МК 3				5
Змістовий модуль 4. Аналіз соціально-економічних процесів в суспільстві				
Тема 8. Економічна соціологія, соціологія праці та управління.	2/2	Матеріальне виробництво як категорія економічної соціології. Економічна свідомість та економічна поведінка. Економіка як соціальний інститут. Соціальна характеристика інституту власності. Специфіка соціологічного підходу до вивчення проблем у сфері праці. Мотиви трудової діяльності людини. Соціальна кар'єра. Соціологічні моделі менеджменту. Лідерство і керівництво в управлінні та менеджменті.	Усне опитування. Практичні завдання/задачі	10
Тема 9. Соціологія села.	2/2	Характеристика соціальної сфери села. Стратегія і результати реформування аграрного сектора в Україні. Стан та перспективи модернізації сільської поселенської мережі. Демографічна ситуація в українському селі. Ринкова трансформація сільськогосподарської праці. Екологічні проблеми українського села.	Усне опитування. Підготовка доповіді за темою практичного заняття	5
МК 4				5
Змістовий модуль 5. Аналіз соціально-політичних процесів в суспільстві.				
Тема 10. Соціологія політики, соціологія освіти та соціологія молоді.	2/2	Соціологічний аналіз політики і політичних відносин. Політична влада і політична еліта. Громадська думка як важливий елемент формування громадянського суспільства. Національно-етнічні процеси і відносини в просторі етносоціології. Освіта як соціальний інститут і соціальна організація. Особливості	Усне опитування. Підготовка доповіді за темою практичного заняття	10

		соціологічного вивчення молоді. Соціальні проблеми української молоді.		
Тема 11. Глобальні проблеми людства і передбачення майбутнього.	2/2	Синергетичні та системні уявлення про людину і суспільство. Поняття ноосфери. Глобальні проблеми людства. Поняття соціального передбачення і прогнозування майбутнього. Основні принципи наукового прогнозу.	Усне опитування. Практичні завдання/задачі	10
МК 5				5
Залік				
Всього за курс	22/24			100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Андрущенко В. Історія соціальної філософії /В.Андрущенко. – К.: Тандем, 2000. – 416 с.
2. Бичко І. В. Філософія : Курс лекцій:Навч. посібник для студ. вузів /І.В.Бичко, І.В.Бойченко, М.І.Бойченко. — К. : Либідь, 2001. – С. 193-228.
3. Губерський Л. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія. Підручник для вищих навчальних закладів / В.Андрущенко, Л.Губерський, М.Михальченко. Вид. 3-є, випр. та доп. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.
4. Вебер М.. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / М.Вебер; пер. з нім. — К: Основи, 1998. — 534 с.
5. Маркс К. Економічно-філософські рукописи 1844 року /К.Маркс; пер. з нім. // Маркс К., Енгельс Ф. З ранніх творів. – К.: Політвидав України, 1973. – С.520 – 532, 578 – 597.
6. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста /Дж.Г.Мід; пер. з англ. – К. : Український центр духовної культури, 2000. – 374 с.
7. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість /Т.Парсонс; пер. з англ.. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. – 338 с.
8. П.М. Ямчук. Філософія. Навчально-методичний посібник. – Умань, 2020. – 62 с.

Допоміжна література

1. Соціальна філософія: Короткий Енциклопедичний Словник. - Київ - Харків: Рубікон, 1997.
2. Сучасна зарубіжна соціальна філософія : Хрестоматія / Міжнародний фонд "Відродження" / Віталій Лях (упоряд.). — К. : Либідь, 1996.
3. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями : Хрестоматія / Міжнародний фонд "Відродження" / С.Л. Удовік (ред.), В.В. Лях (упоряд.), В.С. Пазенок (упоряд.). — К. : Ваклер, 1996
4. Філософський словник соціальних термінів. – Х.: Корвін, 2002.
5. Філософія. Хрестоматія / Подільська держ. аграрно- технічна академія / Іван Васильович Демчик (упоряд.). — 2.вид. — Кам'янець-Подільський : Абетка, 2000.
6. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. – 2 вид., перероб. – К. : Критика, 2001. – 272 с.
7. Вебер М. Господарство і суспільство /М.Вебер; пер. з нім. – К.: Всесвіт, 2012. – С. 23-58, 184-216.
8. Габермас Ю. До реконструкції історичного матеріалізму / Ю. Габермас ; [пер. з нім. В.Купліна]. – К. : Дух і Літера, 2014. – 320с.
9. Горкгаймер М. Критика інструментального розуму [Текст] / М. Горкгаймер ; [пер. з нім. М. Култаєва]. – Київ : ППС-2002, 2006. – 282 с.
10. Зиммель Г. Філософія грошей. – К.: ПРОМІНЬ, 2010. – 504 с.
11. Луман Н. Поняття цілі та системна раціональність: щодо функції цілей у соціальних системах. – К.: Дух і Літера, 2011. – С. 211-282.

Інформаційні ресурси

Філософія – ua-referat.ua-referat.com/Філософія

Філософія Навчальні матеріали онлайн pidruchniki.com/filosofiya/